

B- LAND

Насърчаване и укрепване на уменията за развитие на бизнеса в селските райони

Модул 4
Финансови умения
Казуси

Разработено от Лоджика ООД, София, България

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

УРОК 3: Управление на финансите

Част 3.1 КАЗУС “Как да създадем и използваме бюджетния план (1)

Използвайки знанията от Урок 3, създайте своя бюджетен план

Стъпка 1 от урок 3

Казус: вие сте в процес на стартиране на Ваш собствен магазин за земеделски изделия и продукти, с фокус върху БИО продукти, произведени от местни микро и МСП. **Имате разработен бизнес план със следните дейности:**

1. Изграждане на мрежа от местни производители на БИО-земеделски продукти/храни
2. Сключване на споразумения за съвместно сътрудничество с МСП за ексклузивно закупуване на продукцията по предварително договорени цени
3. Създаване на предварителен списък на асортимента на Вашия магазин
4. Наемане на подходящо място/помещение за Вашия магазин
5. Рекламирање на Вашия магазин на потенциални клиенти в региона - дигитален и офлайн подход
6. Осигуряване на услуги за доставка за отдалечени клиенти
7. Осигуряване на онлайн магазин, паралелно с физическия магазин
8. Осигуряване на оборудване необходимо за магазина
9. Наемане на персонал

Вашият бизнес план покрива три-годишен период, с период от 3 месеца да стартирате магазина!

УРОК 3: Управление на финансите

Част 3.1 КАЗУС “Как да създадем и използваме бюджетния план (2)”

Използвайки знанията от Урок 3, създайте своя бюджетен план

Стъпка 2 от урок 3

Въз основа на основните дейности във Вашия бизнес план, направете проучване за всички потенциални разходи, които трябва да бъдат предвидени във Вашия бюджет. Изберете кои от следните разходи са относими към Вашия бизнес спрямо дейностите от стъпка 1:

Дейност	Вид на разходите - подсказки:
Изграждане на мрежа от местни производители на БИО-зеделски продукти/храни	Помислете дали можете да направите сами проучване за имената на производителите или имате нужда да наемете външна фирма, която да Ви предостави тази информация. Ако имате нужда да ползвате външна фирма, тогава трябва да предвидите стойността на услугата във Вашия бюджет
Сключване на споразумения за съвместно сътрудничество с МСП за ексклузивно закупуване на продукция по предварително договорени цени	Може да имате нужда от юрист, който да разработи образец на споразумение, което да сключите с Вашите доставчици. Проучете размера на възнаграждение за подобна услуга.
Създаване на предварителен списък на асортимента на Вашия магазин	Направете списък на всички стоки/продукти, които ще предлагате в магазина Ви. Съотнесете този списък към мрежата от местни производители, която ще създадете. Опишете единичните цени за всеки продукт, за който ще се договаряте с доставчиците Ви.
Наемане на подходящо място/помещение за Вашия магазин	Направете проучване за помещения, които се отдават под наем и сравнете цените. Можете да разработите бюджет с повече от един вариант и въз основа на това да вземете решение кое помещение е подходящо за Вас и можете да си позволите. Помислете за плюсовете и минусите на всяко помещение, не само по отношение на цена, но и за близост до дневна база, туристи, други.

УРОК 3: Управление на финансите

Част 3.1 КАЗУС “Как да създадем и използваме бюджетния план (3)

Използвайки знанията от Урок 3, създайте своя бюджетен план

Стъпка 2 от урок 3 Въз основа на основните дейности във Вашия бизнес план, направете проучване за всички потенциални разходи, които трябва да бъдат предвидени във Вашия бюджет. Изберете кои от следните разходи са относими към Вашия бизнес спрямо дейностите от стъпка 1

Дейност	Вид на разходите - подсказки:
Рекламирање на Вашия магазин на потенциални клиенти в региона - дигитален и офлайн подход	Направете проучване за начина на рекламирање – онлайн/дигитален маркетинг, брошури, откриващо събитие. Проверете цените за всеки от тези начини.
Осигуряване на услуги за доставка за отдалечени клиенти	Помислете за опцията да предоставите допълнителни услуги, като доставка до адрес на клиент. Помислете какво оборудване Ви е необходимо и на каква цена можете да го закупите, например скутер, автомобил, минибус, онлайн платформа за покупки, поръчки по телефон, други
Осигуряване на онлайн магазин, паралелно с физическия магазин	Помислете за разработване на онлайн магазин с повече или целия асортимент, който ще продавате. Проверете цените за подобни платформи. Проверете изискванията на националното законодателство (данъчни институции) за плащанията, получени чрез онлайн платформи.
Осигуряване на оборудване необходимо за магазина	Обмислете проучванията от предходните дейност, решете и направете списък на оборудването, което ще Ви бъде нужно физически в магазина. Проверете цените им.

УРОК 3: Управление на финансите

Част 3.1 КАЗУС “Как да създадем и използваме бюджетния план: (4)

Стъпка 3 of урок 3 Оценете вида на разходите

Въз основа на предходните стъпки, групирайте разходите като им дадете категории: 1. По отношение на време (**дългосрочни или краткосрочни**); 2. Вида на разхода: (*вижте част 2.1. (б)*) – **инвестиционни, фиксирани, променливи**. Вашият бизнес план обикновено покрива 3-годишен период, така че следва да калкулирате бюджета си за поне 3 години, съответно за 12 месеца във всяка година. Най-често използвания и достъпен инструмент е да използвате Excel.

Вашият бюджет може да има следната информация:

Земеделският магазин на Пол Бюджетен план

Разходи

Дейности съгласно Бизнес плана	Описание на разхода	Вид разход	Количество	Мерна единица	Ед. цена	Обща стойност
Рекламирање на Вашия магазин на потенциални клиенти в региона - дигитален и офлайн подход	Принтиране на брошури	Краткосрочен фиксиран				_____
Осигуряване на услуги за доставка за отдалечени клиенти	Разработване на онлайн магазин – външна услуга	Краткосрочен Инвестиционен				_____
Осигуряване на услуги за доставка за отдалечени клиенти/Осигуряване на онлайн магазин, паралелно с физическия магазин	Лизинг – скутер	Дългосрочен Инвестиционен				_____

Обща стойност на разходите

УРОК 3: Управление на финансите

Част 3.1 КАЗУС “Как да създадем и използваме бюджетния план: (5)

Стъпка 4 от урок 3 Определете мерните единици и количествата

Въз основа на оценката до сега, определете мерните единици и количествата за всеки разход.

Стъпка 5 от урок 3 Направете прогноза за всеки разход, проучвайки и залагайки реалистична стойност и паричен поток

След изпълнението на горните стъпки, можете да нанесете стойностите за всеки разход спрямо неговата категория/вид, бройки и мерни единици. **Не забравяйте да обмислите разходите за социални осигуровки и данъци, които ще дължите след като стартирате Вашия бизнес!**

След изпълнението на стъпки 4 и 5 Вашият бюджет следва да съдържа цифри и стойности:

Земеделският магазин на Пол Бюджетен план

РАЗХОДИ

Дейности съгласно Бизнес плана	Описание на разхода	Вид разход	Количество	Мерна единица	Ед. цена	Обща стойност
Рекламирање на Вашия магазин на потенциални клиенти в региона - дигитален и офлайн подход	Принтиране на брошури	Краткосрочен фиксиран	1000	Брой брошури	€ 1.00	€ 1 000.00
Осигуряване на услуги за доставка за отдалечени клиенти	Разработване на онлайн магазин – външна услуга	Краткосрочен Инвестиционен	1	Уебсайт	€ 2 000.00	€ 2 000.00
Осигуряване на услуги за доставка за отдалечени клиенти/Осигуряване на онлайн магазин, паралелно с физическия магазин	Лизинг – скутер	Дългосрочен Инвестиционен	1	скутер	€ 4 000.00	€ 4 000.00
Обща стойност на разходите						€ 7 000.00

УРОК 3: Управление на финансите

Част 3.1 КАЗУС “Как да създадем и използваме бюджетния план: (6)

✓ Стъпка 6 от урок 3 Прогноза на приходите

Когато сте готови с оценката, категоризацията и прогнозирането на разходи, е време да оцените и прогнозирате Вашите приходи. Подходът при прогнозиране на приходите следва същите аспекти, както при разходите - време, категории, количества, мерни единици.

Вашите приходи в бюджетния план могат да изглеждат така:

Земеделският магазин на Пол Бюджетен план

ПРИХОДИ

Дейности съгласно Бизнес плана	Описание на прихода	Вид	Количество	Мерна единица	Продажб и/Ед. цена	Обща стойност годишно
Продажби на био продукти	Може да въведете отделен ред за всяка група продукти от асортимента	краткосрочен	12	Месец	_____	_____
Допълнителни услуги – доставка на място	Платени доставки до адрес	Краткосрочен	12	Месец	_____	_____
Продажби на био козметика	Може да въведете отделен ред за всяка група продукти от асортимента	Краткосрочен	12	Месец	_____	_____
Обща стойност на приходите						

УРОК 3: Управление на финансите

КАЗУС Част 3.2 Бюджетиране (1):

След като сте приключили с бюджетното планиране и стъпките в част 3.1. можете да калкулирате бюджета за Вашия бизнес. (вижте урок 3, част 3.2 и изпълнете стъпките)

Определете стойностите - въз основа на проучването Ви и събраните оферти, посочете сумите във Вашия бюджет.

Определете времевия период - например 3-годишен, калкулации базирани за всяка календарна година

Обмислете какви данъци и социални осигуровки ще дължите (спрямо националното законодателство) - вижте урок 4, част 4.2 от Модул „Финансови умения“.

Вашият бюджет, базиран на бюджетния Ви план, може да има следната структура:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

УРОК 3: Управление на финансите

КАЗУС Част 3.2 Бюджетиране (2):

Земеделският магазин на Пол
Бюджетен план
Година 2022 януари – декември

РАЗХОДИ

Дейности съгласно Бизнес плана	Описание на разхода	Вид разход	Количество	Мерна единица	Ед. цена	Обща стойност
Рекламирање на Вашия магазин на потенциални клиенти в региона - дигитален и офлайн подход	Принтиране на брошури	Краткосрочен фиксиран	1000	Брой брошури	€ 1.00	€ 1 000.00
Осигуряване на услуги за доставка за отдалечени клиенти	Разработване на онлайн магазин – външна услуга	Краткосрочен Инвестиционен	1	Уебсайт	€ 2 000.00	€ 2 000.00
Осигуряване на услуги за доставка за отдалечени клиенти/Осигуряване на онлайн магазин, паралелно с физическия магазин	Лизинг – скутер	Дългосрочен Инвестиционен	1	скутер	€ 4 000.00	€ 4 000.00
Заплати и социални осигуровки	Възнаграждения на персонал	Краткосрочен Променлив	12	Месец	€ 4 000.00	€ 48 000.00
Обща стойност на разходите						€ 55 000.00

ПРИХОДИ

Дейности съгласно Бизнес плана	Описание на прихода	Вид	Количество	Мерна единица	Продажби/Ед. цена	Обща стойност годишно
Продажби на био продукти	Може да въведете отделен ред за всяка група продукти от асортимента	краткосрочен	12	Месец	€ 3 000.00	€ 36 000.00
Допълнителни услуги – доставка на място	Платени доставки до адрес	Краткосрочен	12	Месец	€ 200.00	€ 2 400.00
Продажби на био козметика	Може да въведете отделен ред за всяка група продукти от асортимента	Краткосрочен	12	Месец	€ 1 000.00	€ 12 000.00
Обща стойност на приходите						€ 50 400.00

Project Number: 2020-1-BG01-KA202-079089

Печалба (Загуба)

-€ 4 600.00

УРОК 3: Управление на финансите

КАЗУС Част 3.2 Бюджетиране (3):

След като сте готови с Вашия бюджет, можете да прегледате прогнозата за бизнес операциите Ви - печалба или загуба, и ако е необходимо да търсите допълнително финансиране (например заем) и/или може да вземете решение за увеличение на единичните цени за продажби, и/или да търсите възможности за оптимизиране на разходите.

Имайки разработен инструмент с достатъчно детайлизирани данни за количества, видове разходи, единични цени, можете да калкулирате различни варианти и сценарии за Вашия бизнес, например песимистичен, реалистичен и оптимистичен. Опитайте да създадете три сценария и да прогнозируете с различни варианти на цени, количества, мерни единици, т.н. Колкото по-детайлен е бюджетният Ви план, толкова по-лесно ще бъде управлението на Вашия бизнес.

Разработете прогноза, базирана на същата рамка и структура, и данните, които сте събрали, за следващите 2 години спрямо Бизнес плана Ви!

Направете проучване за годишната инфлация в страната до сега и вземете това предвид при калкулирането на следващите 2 години в бюджетния Ви план.

Помислете кои от първоначалните разходи няма да са приложими през следващите 2 години (т.е. изработването на уебсайт ще бъде еднократна инвестиция и за следващите 2 години трябва да изчислявате само уеб хостинг услуга). Помислете за средствата, които сте избрали за закупуване или наемане на оборудване. Ако го купите, като заплатите цялата сума, ще имате този разход само през първата година. Ако сте избрали да го закупите на лизинг, месечната вноска трябва да се счита като разход за целия период на лизинговия договор.

Урок 4: Наблюдение на изпълнението

КАЗУС Част 4.1 Наблюдение на паричните потоци (1):

Като използвате знанията от Урок 4 наблюдавайте финансовото изпълнение на Вашия магазин за био-продукти

Основни документи, които следва да бъдат използвани:

- ✓ Бизнес план
- ✓ Прогнозния бюджет
- ✓ Реалните финансови и счетоводни записи (за съответния период)

Вземете следните данни/документи/записи за период от 6 месеца:

- ✓ Сумата на приходите за периода - по вид продукт, по единична цена
- ✓ Сумата на разходите за периода - по вид разход, по единична цена
- ✓ Парични средства в банка и в брой на каса
- ✓ Вземания - краткосрочни - продажби, които не са платени от клиенти, списък на фактури/касови бележки
- ✓ Задължения към доставчици - краткосрочни - доставки, които не са платени, списък на фактури/касови бележки

Вижте примера за реалното изпълнение отчетено спрямо бюджета:

Урок 4: Наблюдение на изпълнението КАЗУС Част 4.1 Наблюдение на паричните потоци(2):

Земеделският магазин на Пол
Бюджетен план
Година 2022 януари – юни

РАЗХОДИ							
Дейности съгласно Бизнес плана	Описание на разхода	Вид разход		Number of units/quantity	Type of units	Unit cost	total amount
Рекламирање на Вашия магазин на потенциални клиенти в региона - дигитален и офлайн подход	Принтиране на брошури	Краткосрочен	фиксиран	800	Брой брошури	€ 0.90	€ 720.00
Осигуряване на услуги за доставка за отдалечени клиенти	Разработване на онлайн магазин – външна услуга	Краткосрочен	Инвестиционен	1	Уебсайт	€ 2 000.00	€ 2 000.00
Осигуряване на услуги за доставка за отдалечени клиенти/Осигуряване на онлайн магазин, паралелно с физическия магазин	Лизинг – скутер	Дългосрочен	Инвестиционен	6	скутер	€ 380.00	€ 2 280.00
Залати и социални осигуровки	Възнаграждения на персонал	Краткосрочен	Променлив	6	Месец	€ 4 000.00	€ 24 000.00
Обща стойност на разходите							€ 29 000.00

ПРИХОДИ							
Дейности съгласно Бизнес плана	Описание на прихода	Вид	Количество	Мерна единица	Sales per unit	total amount (per year)	
Продажба на био продукти	Продукт 1	Краткосрочен	6	месец	€ 1 200.00	€ 7 200.00	
Продажба на био продукти	Продукт 2	Краткосрочен	6	месец	€ 840.00	€ 5 040.00	
Допълнителни услуги – доставка на място	Paid delivery to address of customers	Краткосрочен	6	месец	€ 180.00	€ 1 080.00	
Продажби на био-козметика	Продукт 1	Краткосрочен	6	месец	€ 800.00	€ 4 800.00	
Обща стойност на приходи							€ 18 120.00

Печалба (Загуба) -€ 10 880.00

Пари в брой и банкови наличности € 2 500.00

Вземания € 1 200.00

Задължения € 2 500.00

Нетен паричен поток (парични средства + вземания - задължения) € 1 200.00

Урок 4: Наблюдение на изпълнението

КАЗУС Част 4.1 Наблюдение на паричните потоци (3):

Прегледайте данните в бюджетния план на годишна база и съотнесете цифрите, постигнати за 6-месечен период.

Преценете дали сте постигнали планираното по отношение на продадени количества, обща стойност на генерираните приходи, обща стойност на извършените разходи.

Въз основа на наблюдението, което осъществявате, ревизируйте бюджетния план за следващите 6 месеца.

Помислете дали има необходимост да оптимизирате асортимента от продукти, за да постигнете по-високи продажби.

Анализирайте предпочитанията на Вашите клиенти спрямо асортимента, който предлагате.

Прегледайте кои продукти са с най-голямо търсене и кои - с най-малко. Можете да преосмислите доставките, които поръчвате, въз основа на данните и числата, които получавате от процеса на наблюдение на изпълнението.

Имайки числата от Вашето реално изпълнение, можете да вземете ефективни решения как да управлявате бизнеса си и какъв вид дейности са подходящи, за да осигурите устойчив приход.

Числата в паричния поток могат да Ви дадат навременна информация как да процедирате с доставки, дали има необходимост да намалите определени разходи за даден период, как да подходите към клиенти със забавени плащания, т.н.. Наблюдението на реалното изпълнение е от изключително значение, тъй като Ви дава възможно най-ефективния инструмент за вземане на подходящите решения!

Колкото по-често и в детайл наблюдавате изпълнението, толкова по-добре ще управлявате Вашия бизнес.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Допълнителни материали:

Полезни видеа по темата на модул 4 на английски език:

Finance for Beginners

<https://www.youtube.com/watch?v=iR7b2NjgAO8>

Intro to Financial Management 5 Principles of Finance

https://www.youtube.com/watch?v=WxXCPmKkfUI&list=PL8r06agfxikUp55GS0Q4NoEg6dM_FTchE&index=3

Introduction To Financial Management

<https://www.youtube.com/watch?v=U4LXk5lbTpl>

Полезни видеа по темата на модул 4 на български език:

Работещи финанси на фирмата - уводен курс 1 част

<https://www.youtube.com/watch?v=mS7QYKA0i4o>

Работещи финанси на фирмата - уводен курс 2 част

<https://www.youtube.com/watch?v=DbnjkiFuF4o&t=8s>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!